

videlse af Landets Omraade, i hvert Fald af en Stormagts Anerkendelse deraf. Altsaa, at stemple dette Øsalg som ydmygende finder jeg ganske urimeligt af det ærede Medlem fra Assens. Enten gør man saadant noget, og saa gør man det med god Samvittighed, eller hvis man har en daarlig Samvittighed, gør man det ikke. Enten er man Salgsven, eller ogsaa er man Salgsmodstander, enten er man Højremand, saaledes som Flertallet af Højre er det, eller ogsaa er man Venstremand, som hele Venstre er det — ja, saglig set: Sælger vi med god Samvittighed, er der ikke Spor af Mening i at sige, at der er noget ydmygende i det; det er at forhaane os selv. Jeg tror heller ikke, man vil faa Vælgerne til at forstaa, at der er noget ydmygende i dette Salg. Skulde der f. Eks. være noget ydmygende i, at en Gaardmand solgte en Udloed, der kun gav ham Underskud, for en saa glimrende Pris, som han aldrig havde drømt om, naar han tilmed fik en Udvidelse og Afrunding af sine gamle Besiddelser andetsteds. Jeg synes, det er utilbørligt at fremkomme med en saadan Udtalelse, naar man, efter at Valg har fundet Sted, er parat til at give Salget sin Stemme.

Som Sagen nu foreligger, efter at Landstinget har nægtet Regeringen Fremme af Sagen, maa Regeringen — ogsaa efter vor Mening — bruge de forfatningsmæssige Midler, der ligger for, til at gennemføre Sagen, og derfor kan vi og vil vi — men altsaa ikke i den næsten begejstrede Stemning, som klang gennem det ærede Medlem fra Assens' Tale — stemme for det foreliggende Lovforslag. Vi gør det under de forhaandenværende Omstændigheder, men vi havde helst set, at det kunde lykkes at udskyde Valget, til det kunde foregaa i Fred og under fuldkommen frie Forhold.

Det ærede Medlem berørte i Slutningen af sin Tale de Samlingsforhandlinger, der har fundet Sted. Jeg tror ikke, det ærede Medlem er særlig skikket til at indlade sig dybt paa disse Forhandlinger, eftersom han ikke selv deltog i dem. Jeg tror, at hvis Venstre vilde rejse en Debat om disse Forhandlinger, havde det været nok saa naturligt at beskikke et Medlem dertil, som personlig havde deltaget i dem. Man siger ganske vist indenfor den daarlige Presse, at en Journalist skriver bedst om de Ting, han ikke kender, og det er ogsaa muligt, at en Venstremand taler med mest Virkning om disse Forhandlinger, naar

han ikke har deltaget i dem. Jeg vil sige, at jeg anser det ærede Medlem fra Assens for en fuldkommen nobel Personlighed, en hæderlig Mand i alle Henseender, men jeg vil tillige sige, at hvis han havde deltaget i Delegationsforhandlingerne, tror jeg ikke, han kunde have sagt det, som han sagde her nys fra denne Talerstol, det havde været umuligt for ham. Jeg kunde godt have Lyst til at anstille en Modprøve. Jeg er temmelig sikker paa, at hverken det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) eller det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen), der begge deltog i Forhandlingerne, vilde have været i Stand til trods Dr. Starckes Etik fra 1897 med god, grundmuret Samvittighed at sige de samme Ord her fra Talerstolen, som det ærede Medlem fra Assens sagde om disse Forhandlinger. Det, der undskylder det ærede Medlem, er, at han ikke deltog i Forhandlingerne. Det, han sagde, var nemlig fuldstændig forkert.

Forholdet var ikke, at Venstre gjorde et Tilbud om et Ministerium Hage med 3 Medlemmer fra hvert af de andre Partier, nej, først holdt man paa Flertal for de to Partier, der er Mindretal i denne Sal, og holdt meget stærkt derpaa, dernæst lod man sig drive til den Indrømmelse, at der kunde være 3 fra hver Side, og Ministeriet skulde altsaa bestaa af 12 Medlemmer; endelig gjorde man i sidste Øjeblik den yderste Indrømmelse, at der skulde være 3 fra hver Side, men saa kunde Kongen frit som en Slags Opmand imellem Partierne udpege Konseilspræsidenten, idet man dog stillede visse personlige Betingelser for Kongens Valg: den Mand, Kongen udpegede, maatte ikke paa fremragende Maade have deltaget i den sidste Tids Strid. Man gjorde med andre Ord Kongen til den politisk afgørende Faktor med Hensyn til Ministeriets Sammensætning, men vilde derimod ikke yde Kongen det personlig frie Valg. Jeg synes, det var en fuldkommen bagvendt Fremgangsmaade. Vi fra vor Side kunde helt anderledes tænke os, at man indrømmede Kongen Frihed overfor Personerne, men holdt paa det Princip, som efter Menneskealdres Kampe til sidst sejrede her i Landet i 1901, nemlig Flertalsprincippet, det parlamentariske Princip. Vi kan med al Ærbødighed for Kongen ikke gaa med til at fravige dette Princip, som det danske Folk har tilkæmpet sig gennem Menneskealdres haarde Kampe: at den politiske Retning, Retningslinien i Landets Politik, angives ikke af Kongen personlig, den angives af